

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

21 Ιουλίου 2022

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 141

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4957

Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Α'

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Άρθρο 1 Σκοπός

Άρθρο 2 Αντικείμενο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Άρθρο 3 Διάρθρωση της ανώτατης εκπαίδευσης - Αποστολή των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων

Άρθρο 4 Ακαδημαϊκές ελευθερίες

Άρθρο 5 Διαδικασία ίδρυσης, συγχώνευσης, κατάργησης, μετονομασίας Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων

Άρθρο 6 Ίδρυση παραρτημάτων Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Άρθρο 7 Όργανα διοίκησης των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων

Άρθρο 8 Συμβούλιο Διοίκησης

Άρθρο 9 Διαδικασία εκλογής εσωτερικών μελών του Συμβουλίου Διοίκησης

Άρθρο 10 Διαδικασία εκλογής εξωτερικών μελών του Συμβουλίου Διοίκησης

Άρθρο 11 Διαδικασία ανάδειξης Πρύτανη

Άρθρο 12 Αντιπρυτάνεις

Άρθρο 13 Οργάνωση και λειτουργία του Συμβουλίου Διοίκησης

Άρθρο 14 Αρμοδιότητες Συμβουλίου Διοίκησης

Άρθρο 15 Αρμοδιότητες Πρύτανη

Άρθρο 16 Σύγκλητος

Άρθρο 17 Εκτελεστικός Διευθυντής

Άρθρο 18 Αρμοδιότητες Εκτελεστικού Διευθυντή

Άρθρο 19 Απαλλαγή από τα διδακτικά καθήκοντα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥΣ

Άρθρο 20 Ακαδημαϊκή διάρθρωση των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων

Άρθρο 21 Ίδρυση - Κατάργηση - Μεταβολές ακαδημαϊκών μονάδων

Άρθρο 22 Όργανα Σχολής

Άρθρο 23 Κοσμητεία

Άρθρο 24 Διαδικασία ανάδειξης Κοσμήτορα

Άρθρο 25 Ρυθμίσεις για το αξίωμα του Κοσμήτορα

Άρθρο 26 Αρμοδιότητες Κοσμήτορα

Άρθρο 27 Αναπτυξιακό σχέδιο Σχολής

Άρθρο 28 Όργανα Τμήματος

Άρθρο 29 Συνέλευση Τμήματος - Συγκρότηση

Άρθρο 30 Αρμοδιότητες Συνέλευσης Τμήματος

Άρθρο 31 Διοικητικό Συμβούλιο

Άρθρο 32 Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος Τμήματος - Διαδικασία εκλογής

Άρθρο 33 Αρμοδιότητες Προέδρου και Αντιπροέδρου Τμήματος

Άρθρο 34 Όργανα Τομέα

Άρθρο 35 Αρμοδιότητες Γενικής Συνέλευσης Τομέα

Άρθρο 36 Διαδικασία εκλογής Διευθυντή Τομέα

Άρθρο 37 Αρμοδιότητες Διευθυντή Τομέα

Άρθρο 38 Αυτοδυναμία ακαδημαϊκών μονάδων

Άρθρο 39 Όργανα μη αυτοδύναμων ακαδημαϊκών μονάδων

Άρθρο 40 Γενικές διατάξεις για την εκλογή - οργάνωση και λειτουργία των οργάνων διοίκησης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΣΤΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΙΚΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ

Άρθρο 41 Εκπρόσωποι μελών Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού, Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού στα όργανα των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων

Άρθρο 42 Ανάδειξη εκπροσώπων φοιτητών σε όργανα των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων

Άρθρο 43 Συμβούλιο Φοιτητών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΟΡΓΑΝΩΝ - ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ - ΙΣΤΟΤΟΠΟΙ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Άρθρο 44 Συνεδριάσεις των συλλογικών οργάνων και επιτροπών των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων

Άρθρο 45 Ιστότοποι Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΤΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Άρθρο 46 Πανεπιστημιακά εργαστήρια - Διαδικασία ίδρυσης - Σκοπός

Άρθρο 47 Πρότυπος εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας

Άρθρο 48 Διευθυντής εργαστηρίου - Διαδικασία εκλογής - Αρμοδιότητες

Άρθρο 49 Οργάνωση και λειτουργία πανεπιστημιακού εργαστηρίου

Άρθρο 50 Προσωπικό πανεπιστημιακού εργαστηρίου

Άρθρο 51 Όροι και προϋποθέσεις παροχής υπηρεσιών από πανεπιστημιακά εργαστήρια

Άρθρο 52 Διαδικασία σύναψης συμβάσεων παροχής υπηρεσιών

Άρθρο 53 Οικονομική διαχείριση πόρων εργαστηρίων

Άρθρο 54 Πανεπιστημιακές κλινικές - Διαδικασία ίδρυσης - Σκοπός

Άρθρο 55 Διευθυντής Κλινικής - Διαδικασία εκλογής - Αρμοδιότητες

Άρθρο 56 Οργάνωση και λειτουργία πανεπιστημιακής κλινικής

Άρθρο 57 Προσωπικό πανεπιστημιακής κλινικής

Άρθρο 58 Επιστημονικοί συνεργάτες πανεπιστημιακών εργαστηρίων και κλινικών

Άρθρο 59 Λοιπές διατάξεις για τα πανεπιστημιακά εργαστήρια και τις κλινικές

Άρθρο 60 Πανεπιστημιακά μουσεία - Διαδικασία ίδρυσης - Σκοπός

Άρθρο 61 Διευθυντής Πανεπιστημιακού Μουσείου

Άρθρο 62 Προσωπικό Μουσείου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Άρθρο 63 Διάρθρωση σπουδών σε κύκλους

Άρθρο 64 Διδακτικό έργο

Άρθρο 65 Αξιολόγηση φοιτητών - Εξετάσεις

Άρθρο 66 Ιδρυματικός κατάλογος μαθημάτων

Άρθρο 67 Σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Άρθρο 68 Πλατφόρμα ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

Άρθρο 69 Πρακτική άσκηση φοιτητών

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η'

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΡΩΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ

Άρθρο 70 Ίδρυση προγράμματος πρώτου κύκλου σπουδών

Άρθρο 71 Διεπιστημονικά προγράμματα σπουδών

Άρθρο 72 Διπλά προγράμματα σπουδών

Άρθρο 73 Τμήματα Εφαρμοσμένων Επιστημών και Τεχνολογίας - Προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου εφαρμοσμένων επιστημών και τεχνολογίας

Άρθρο 74 Θέματα οργάνωσης και λειτουργίας προγραμμάτων σπουδών πρώτου κύκλου

Άρθρο 75 Χρονική διάρκεια σπουδών

Άρθρο 76 Ανώτατη διάρκεια φοίτησης και μερική φοίτηση

Άρθρο 77 Πρόγραμμα εσωτερικής κινητικότητας φοιτητών

Άρθρο 78 Ενιαίος και αδιάσπαστος τίτλος σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου (integrated master)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ'

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ

Άρθρο 79 Επιτροπή μεταπτυχιακών σπουδών

Άρθρο 80 Διαδικασία ίδρυσης Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών

Άρθρο 81 Όργανα διοίκησης Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών - Σύνθεση

Άρθρο 82 Αρμοδιότητες οργάνων Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών

Άρθρο 83 Διδάσκοντες Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών

Άρθρο 84 Πόροι Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών - Οικονομική διαχείριση

Άρθρο 85 Οικονομική συνεργασία Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος

Άρθρο 86 Δικαίωμα δωρεάν φοίτησης σε Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τέλη φοίτησης - Υποτροφίες

Άρθρο 87 Περιοδική αξιολόγηση των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του ίδιου Τμήματος ή Σχολής

Άρθρο 88 Λοιπές διατάξεις για Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Άρθρο 89 Επαγγελματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Άρθρο 90 Διδακτορικές σπουδές

Άρθρο 91 Κανονισμός διδακτορικών σπουδών

Άρθρο 92 Προϋποθέσεις εγγραφής - Διαδικασία επιλογής υποψήφιων διδακτόρων

Άρθρο 93 Χρονική διάρκεια εκπόνησης διδακτορικής διατριβής - Υποχρεώσεις και δικαιώματα υποψήφιων διδακτόρων

Άρθρο 94 Επίβλεψη - Υποστήριξη διδακτορικής διατριβής

Άρθρο 95 Αξιολόγηση - Απονομή του διδακτορικού διπλώματος

Άρθρο 96 Βιομηχανικά διδακτορικά

Άρθρο 97 Λοιπά θέματα για τις σπουδές τρίτου κύκλου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι'

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΥΝΤΟΜΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ

Άρθρο 98 Προγράμματα σπουδών δευτερεύουσας κατεύθυνσης

Άρθρο 99 Πιστοποιητικό Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας

Άρθρο 100 Πιστοποιητικό ψηφιακών δεξιοτήτων

έσοδα του Π.Μ.Σ. των περ. β) έως δ) της παρ. 1 πραγματοποιείται η παρακράτηση υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. που ισχύει για τα έσοδα από αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης,

β) το υπόλοιπο ποσό των συνολικών εσόδων του Π.Μ.Σ. διατίθεται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 85

Οικονομική συνεργασία Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος

1. Αν σε Τμήμα ή Σχολή του ίδιου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) οργανώνονται περισσότερα από ένα (1) Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) είναι δυνατή η οικονομική συνεργασία μεταξύ Π.Μ.Σ. μέσω της ίδρυσης ενός κοινού έργου/προγράμματος, που χρηματοδοτείται από πόρους των Π.Μ.Σ. με σκοπό την κάλυψη κοινών αναγκών και δράσεων των Π.Μ.Σ. του Τμήματος ή της Σχολής. Το έργο/πρόγραμμα είναι χωρίς σαφή ημερομηνία λήξης, διαθέτει αυτοτελή προϋπολογισμό και χρηματοδοτείται ετησίως από μέρος των εσόδων των λειτουργούντων Π.Μ.Σ. του Τμήματος ή της Σχολής, που διατίθενται προς αυτό για δαπάνες που έχουν ως στόχο την κάλυψη κοινών αναγκών. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η χρηματοδότηση του έργου/προγράμματος με το υπόλοιπο ταμειακών διαθεσίμων Π.Μ.Σ. του ίδιου Τμήματος ή της ίδιας Σχολής, των οποίων το φυσικό αντικείμενο έχει επιτυχώς ολοκληρωθεί και για τα οποία δεν προκύπτει άλλη οικονομική υποχρέωση.

2. Με τον Κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών καθορίζεται το ανώτατο ποσοστό επί των συνολικών ετήσιων εσόδων κάθε Π.Μ.Σ. που δύναται να διατίθεται προς έργο/πρόγραμμα της παρ. 1.

3. Με απόφαση της Επιτροπής Ερευνών, κατόπιν κοινής εισήγησης των Διευθυντών Π.Μ.Σ. του ίδιου Τμήματος ή της ίδιας Σχολής, εγκρίνεται η αποδοχή διαχείρισης έργου/προγράμματος της παρ. 1 και το ποσοστό επί των ετήσιων εσόδων του Π.Μ.Σ. με το οποίο χρηματοδοτείται το έργο/πρόγραμμα και καθορίζεται ο Επιστημονικός Υπεύθυνος του έργου, που είναι ένας (1) εκ των Διευθυντών των Π.Μ.Σ. που χρηματοδοτούν το έργο. Η διενέργεια δαπανών πραγματοποιείται κατόπιν κοινής εισήγησης των Διευθυντών των Π.Μ.Σ. που χρηματοδοτούν το έργο/πρόγραμμα.

Άρθρο 86

Δικαίωμα δωρεάν φοίτησης σε Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τέλη φοίτησης - Υποτροφίες

1. Εγγεγραμμένοι φοιτητές Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) δύνανται να φοιτούν δωρεάν σε Π.Μ.Σ., αν προβλέπεται η καταβολή τελών φοίτησης, εφόσον πληρούν τα οικονομικά ή κοινωνικά κριτήρια του παρόντος. Προϋπόθεση για τη χορήγηση του δικαιώματος δωρεάν φοίτησης λόγω οικονομικών ή κοινωνικών κριτηρίων είναι η πλήρωση προϋποθέσεων αριστείας κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών, που αντιστοιχεί κατ' ελάχιστον στην κατοχή βαθμού ίσου ή ανώτερου του

επτάμισι με άριστα στα δέκα (7,5/10), εφόσον η αξιολόγηση στον βασικό τίτλο σπουδών που προσκομίζεται για την εισαγωγή στο Π.Μ.Σ. έχει πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τη δεκάβαθμη κλίμακα αξιολόγησης Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) της ημεδαπής, άλλως το κριτήριο αυτό εφαρμόζεται αναλογικά σύμφωνα με την εκάστοτε κλίμακα αξιολόγησης, εφόσον ο προσκομιζόμενος τίτλος σπουδών έχει χορηγηθεί από Ίδρυμα της αλλοδαπής.

2. Ο συνολικός αριθμός των φοιτητών που φοιτούν δωρεάν δεν δύναται να υπερβαίνει τον αριθμό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών ανά ακαδημαϊκό έτος. Αν, κατά τον αριθμητικό υπολογισμό του αριθμού των δικαιούχων απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης προκύπτει δεκαδικός αριθμός, γίνεται στρογγυλοποίηση στην πλησιέστερη ακέραιη μονάδα. Αν ο αριθμός των δικαιούχων απαλλαγής υπερβαίνει το ποσοστό της παρούσας, οι δικαιούχοι επιλέγονται με σειρά φθίνουσας κατάταξης έως τη συμπλήρωση του αριθμού.

3. Η υποβολή των αιτήσεων για τη δωρεάν φοίτηση ανά Π.Μ.Σ. σύμφωνα με το παρόν πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας εισδοχής των φοιτητών στο Π.Μ.Σ.

4. Δικαίωμα δωρεάν φοίτησης έχει ο φοιτητής του Π.Μ.Σ. που πληροί την προϋπόθεση της παρ. 1, εφόσον ισχύουν τα ακόλουθα κριτήρια:

α) ο μέσος όρος του αθροίσματος των φορολογητέων εισοδημάτων των δύο (2) τελευταίων οικονομικών ετών του συνόλου των μελών της οικογένειας του αιτούντος την απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης, ήτοι του ίδιου του αιτούντος, των γονέων του, ανεξαρτήτως αν κάνουν κοινή ή χωριστή φορολογική δήλωση, και των αδελφών του έως είκοσι έξι (26) ετών, εφόσον είναι άγαμοι και έχουν ίδιο φορολογητέο εισόδημα κατά την έννοια του άρθρου 7 του ν. 4172/2013 (Α' 167), δεν υπερβαίνει το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.), αν ο αιτών δεν έχει συμπληρώσει το εικοστό έκτο (26ο) έτος της ηλικίας του και είναι άγαμος ή δεν έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης,

β) ο μέσος όρος του ατομικού φορολογητέου εισοδήματος των δύο (2) τελευταίων οικονομικών ετών του αιτούντος δεν υπερβαίνει το εκατό τοις εκατό (100%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ., αν ο αιτών έχει συμπληρώσει το 26ο έτος της ηλικίας του,

γ) ο μέσος όρος του αθροίσματος του φορολογητέου εισοδήματος των δύο (2) τελευταίων οικονομικών ετών του αιτούντος την απαλλαγή από τέλη φοίτησης και του ή της συζύγου ή συμβιούντος του, εφόσον είναι έγγαμος ή έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης, ανεξαρτήτως αν υποβάλλουν κοινή ή χωριστή φορολογική δήλωση, δεν υπερβαίνει το εκατό τοις εκατό (100%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ.

5. Αν ο αιτών την απαλλαγή δεν έχει συμπληρώσει το 26ο έτος της ηλικίας του και είναι τέκνο τρίτεκνης ή πολύτεκνης οικογένειας ή τέκνο άγαμου γονέα ή ορφανός τουλάχιστον από έναν (1) γονέα ή άτομο με αναπηρία ή μέλος νοικοκυριού με άτομο με αναπηρία δύναται να αιτηθεί την απαλλαγή κατά το ήμισυ (50%) από την υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης, εφόσον ο μέσος όρος στην περ. α) της παρ. 4 υπερβαίνει το εβδομήντα τοις εκατό (70%) και δεν υπερβαίνει το εκατό τοις εκατό (100%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος.

6. Η εξέταση των κριτηρίων περί απαλλαγής από τα τέλη φοίτησης πραγματοποιείται από τη Συνέλευση του Τμήματος σε περίπτωση μονοτηματικού Π.Μ.Σ. ή την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, σε περίπτωση διατηματικού ή διδρυματικού Π.Μ.Σ. αντίστοιχα και εκδίδεται αιτιολογημένη απόφαση περί αποδοχής ή απόρριψης της αίτησης.

7. Η δυνατότητα απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης παρέχεται αποκλειστικά για τη φοίτηση σε ένα (1) Π.Μ.Σ. που οργανώνεται από Α.Ε.Ι. της ημεδαπής.

8. Το παρόν δεν εφαρμόζεται σε πολίτες τρίτων χωρών.

Άρθρο 87

Περιοδική αξιολόγηση των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών του ίδιου Τμήματος ή Σχολής

1. Τα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) κάθε Τμήματος, στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα διατηματικά, διδρυματικά και κοινά Π.Μ.Σ., των οποίων το Τμήμα αναλαμβάνει τη διοικητική υποστήριξη, αξιολογούνται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης της ακαδημαϊκής μονάδας από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από κάθε Π.Μ.Σ., ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση.

2. Αν ένα Π.Μ.Σ. κατά το στάδιο της αξιολόγησής του σύμφωνα με την παρ. 1 κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, η λειτουργία του ολοκληρώνεται με την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών.

Άρθρο 88

Λοιπές διατάξεις για Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

1. Η οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) δύναται να πραγματοποιείται και με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Η απόφαση

ίδρυσης Π.Μ.Σ. που οργανώνεται με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, συνοδεύεται με έκθεση που εμπεριέχει ανάλυση των μεθόδων της εξ αποστάσεως οργάνωσης της εκπαιδευτικής διαδικασίας, όπως σύγχρονη, ασύγχρονη, μεικτό σύστημα (blended learning), το ψηφιακό εκπαιδευτικό υλικό, τις τυχόν μεθόδους ψηφιακής αξιολόγησης των φοιτητών και το ψηφιακό υλικό αξιολόγησης, την υλικοτεχνική υποδομή του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) για την υποστήριξη προγραμμάτων σπουδών εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και τις ψηφιακές δεξιότητες του διδακτικού προσωπικού. Αν η εκπαιδευτική διαδικασία πραγματοποιείται με τη χρήση μεθόδων ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, αυτές δεν μπορούν να υπερβαίνουν το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των πιστωτικών μονάδων του Π.Μ.Σ.

2. Τα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος δύνανται να απασχολούνται σε Π.Μ.Σ., μόνο υπό την προϋπόθεση εκπλήρωσης των ελάχιστων υποχρεώσεων τους περί παροχής διδακτικού έργου. Δεν επιτρέπεται η απασχόληση μελών Δ.Ε.Π. αποκλειστικά σε Π.Μ.Σ. του Τμήματος ή της Σχολής.

Άρθρο 89

Επαγγελματικά Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών

1. Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) δύνανται να οργανώνονται από ένα (1) ή περισσότερα Τμήματα Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) σε συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο που θεραπεύει το Τμήμα με σκοπό την παροχή τυπικής εκπαίδευσης μεταπτυχιακού επιπέδου αποκλειστικά προς το προσωπικό φορέων του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα, στο πλαίσιο υλοποίησης σύμβασης ή προγραμματικής συμφωνίας του Α.Ε.Ι. με φορέα του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα, που αναλαμβάνει τη χρηματοδότηση της οργάνωσης και λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

2. Τα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών του παρόντος ιδρύονται με τη διαδικασία του παρόντος Κεφαλαίου, με την επιφύλαξη ότι στη σύμβαση που υπογράφεται μεταξύ του Α.Ε.Ι. και του φορέα χρηματοδότησης, καθορίζονται τα ακόλουθα στοιχεία:

α) το αντικείμενο και ο σκοπός του Π.Μ.Σ., τα μαθησιακά αποτελέσματα και τα προσόντα που αποκτώνται από την επιτυχή παρακολούθηση αυτού,

β) η χρονική διάρκεια του Π.Μ.Σ., η οποία δύναται να είναι και μικρότερη των πέντε (5) ετών,

γ) ο αριθμός των εισακτέων φοιτητών ανά ακαδημαϊκό έτος, ο οποίος δύναται να διαφέρει ανά ακαδημαϊκό έτος, αν το πρόγραμμα παρέχεται για περισσότερα από ένα (1) ακαδημαϊκά έτη,

δ) θέματα σχετικά με τη χρηματοδότηση του Π.Μ.Σ. και την οικονομική διαχείριση των πόρων του για την επίτευξη του σκοπού του,

ε) τα κριτήρια εισαγωγής των φοιτητών, οι οποίοι πρέπει να είναι κατ'ελάχιστον κάτοχοι τίτλου σπουδών πρώτου κύκλου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή της αλλοδαπής,

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'
ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Γ'****Άρθρο 487****Καταργούμενες διατάξεις Κεφαλαίου Α'**

Καταργούνται οι ακόλουθες διατάξεις:

α) Το β.δ. της 16ης.2.1950 (Α' 46).

β) Το β.δ. της 18ης.2-14ης.3.1955 (Α' 62).

γ) Το β.δ. 107 της 5ης/16ης.2.1963 (Α' 20).

δ) Το ν.δ. 295 της 23ης/25ης.9.1969 (Α' 194).

ε) Η παρ. 2 του άρθρου 1 του ν.δ. 986 της 30ης.9/7ης.10.1971 (Α' 193).

στ) Το άρθρο 2 του ν. 449/1976 (Α' 273).

ζ) Το ν.δ. 1399/1973 (Α' 112), κατά το μέρος που αφορά τις Ιερές Μητροπόλεις της Δωδεκανήσου και την Πατριαρχική Εξαρχία Πάτμου.

η) Το άρθρο 3 του ν. 673/1977 (Α' 238), κατά το μέρος που αφορά τις Ιερές Μητροπόλεις της Δωδεκανήσου και την Πατριαρχική Εξαρχία Πάτμου.

θ) Η παρ. 3 του άρθρου 25 του ν. 817/1978 (Α' 170), κατά το μέρος που αφορά τις Ιερές Μητροπόλεις της Δωδεκανήσου και την Πατριαρχική Εξαρχία Πάτμου.

ι) Το άρθρο 2 του ν. 1168/1981 (Α' 161).

ια) Η παρ. 6 του άρθρου 20 του ν. 1476/1984 (Α' 136), κατά το μέρος που αφορά τις Ιερές Μητροπόλεις της Δωδεκανήσου και την Πατριαρχική Εξαρχία Πάτμου.

ιβ) Το π.δ. 225/1985 (Α' 85), κατά το μέρος που αφορά τις Ιερές Μητροπόλεις της Δωδεκανήσου και την Πατριαρχική Εξαρχία Πάτμου.

ιγ) Η περ. β) του άρθρου 30 του ν. 3432/2006 (Α' 14).

ιδ) Η περ. 7 της παρ. 2 του άρθρου 42 του ν. 3848/2010 (Α' 71).

ιε) Η παρ. 3 του άρθρου 43 του ν. 3848/2010.

ιστ) Το πρώτο εδάφιο της υποπαρ. 3 της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 4235/2014 (Α' 32), κατά το μέρος που αναφέρεται στις Ιερές Μητροπόλεις της Δωδεκανήσου, τις Ενορίες και τις Μονές τους, καθώς και την Πατριαρχική Εξαρχία Πάτμου.

ιζ) Τα άρθρα 21 και 22 του ν. 4301/2014 (Α' 223).

ιη) Κάθε γενική ή ειδική διάταξη που έχει συστήσει, ανακαταλείπει, μετατρέψει και αναδιανείμει οποιουδήποτε είδους και κατηγορίας θέσεις Κληρικών (Μητροπολιτών, Βοηθών Επισκόπων, Ιεροκληρικών, Εφημερίων και Διακόνων) ή εκκλησιαστικών υπαλλήλων που μισθοδοτούνται από το Δημόσιο, κατά το μέρος που αφορά στις Ιερές Μητροπόλεις της Δωδεκανήσου και την Πατριαρχική Εξαρχία Πάτμου.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'
ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΜΕΡΟΥΣ Δ'****Άρθρο 488****Καταργούμενη διάταξη Κεφαλαίου Α'**

Καταργείται η παρ. 4 του άρθρου 47 του ν. 4186/2013 (Α' 193).

**ΜΕΡΟΣ Θ'
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ****Άρθρο 489****Έναρξη ισχύος**

1. Το παρόν ισχύει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις του.

2. Η ισχύς του άρθρου 247 αρχίζει από την 1η.1.2024.

3. Ειδικά για τις εξετάσεις της αμέσως επόμενης περιόδου Ιατρικής και Οδοντιατρικής, η έναρξη ισχύος του άρθρου 312 και της περ. β) του άρθρου 461 του παρόντος, αναφορικά με την κατάργηση του άρθρου 12 του ν. 3328/2005 (Α' 80), αρχίζει από την 1η.1.2023.

4. Η ισχύς της παρ. 3 του άρθρου 350 αρχίζει από τη λήξη της θητείας του Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.) του Νομικού Προσώπου Ιδιωτικού Δικαίου «Διοικούσα Επιτροπή Ισλαμικού Τεμένους Αθηνών» που έχει οριστεί με την υπό στοιχεία 989380/Θ1/9.8.2021 απόφαση της Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων (Υ.Ο.Δ.Δ. 668).

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 20 Ιουλίου 2022

Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΙΚΡΑΜΜΕΝΟΣ

Οι Υπουργοί

Οικονομικών

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Οικονομικών

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ

Ανάπτυξης και Επενδύσεων

ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Εξωτερικών

ΝΙΚΟΛΑΟΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Εξωτερικών

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ

Εθνικής Άμυνας

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Παιδείας και Θρησκευμάτων

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ

Εργασίας και
Κοινωνικών Υποθέσεων

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

Υγείας

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ

Αναπληρώτρια Υπουργός
Υγείας

ΑΣΗΜΙΝΑ ΓΚΑΓΚΑ

Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ

Προστασίας του Πολίτη

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ

Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ

Υφυπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ

Δικαιοσύνης

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

Εσωτερικών

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Εσωτερικών

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΕΤΣΑΣ

Μετανάστευσης και Ασύλου

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ

Υποδομών και Μεταφορών

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Ναυτιλίας
και Νησιωτικής Πολιτικής

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΛΑΚΙΩΤΑΚΗΣ

Αγροτικής Ανάπτυξης
και Τροφίμων

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ

Κλιματικής Κρίσης και
Πολιτικής Προστασίας

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ

Επικρατείας

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ

Επικρατείας

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ

Υφυπουργός
στον Πρωθυπουργό

ΙΩΑΝΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 20 Ιουλίου 2022

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ